

Raad van Discipline

in het ressort Leeuwarden

BESLISSING van de raad van discipline in de zaken met de nrs. 43a/11, 43b/11 en 43c/11

Bij brief van de deken van de orde van advocaten in het arrondissement Groningen van 16 mei 2011 is op 17 mei 2011 bij de raad van discipline binnengekomen een klacht van

mr. J.Sj. Dijkstra (43a/11)

in zijn hoedanigheid van deken van de orde van advocaten in het arrondissement Groningen
kantoorhoudende te Groningen
klager

tegen

mr. R. van Asperen

advocaat te Groningen
verweerder
gemachtigde: mr. W. de Vries

en van

mr. J.Sj. Dijkstra (43b/11)

in zijn hoedanigheid van deken van de orde van advocaten in het arrondissement Groningen
kantoorhoudende te Groningen
klager

tegen

mr. B. van Dijk

advocaat te Groningen
verweerder
gemachtigde: mr. A.A. Westers

en van

mr. J.Sj. Dijkstra (43c/11)

in zijn hoedanigheid van deken van de orde van advocaten in het arrondissement Groningen
kantoorhoudende te Groningen
klager

tegen

mr. S.G. Rissik
advocaat te Roden
verweerder
gemachtigde: mr. R.A.A. Geene

mr. M.A. Schuring
advocaat te Groningen
verweerder
gemachtigde: mr. R.A.A. Geene

mr. R. van Asperen
advocaat te Groningen
verweerder
gemachtigde: mr. W. de Vries

mr. B. van Dijk
advocaat te Groningen
verweerder
gemachtigde: mr. A.A. Westers.

Procesverloop

De raad, bestaande uit mrs. P. Schulting, voorzitter, M.I. van Horssen-Bok, J.H. van der Meulen, J.P. van Stempvoort en M.M. Wiersema, leden, bijgestaan door mr. D.C. van der Kwaak-Wamelink, griffier, heeft in een openbare zitting te Groningen op 19 september 2011 de klachten behandeld.

Verschenen zijn:

Mr. J.Sj. Dijkstra;

Mr. R. van Asperen en zijn gemachtigde mr. W. de Vries;

Mrs. M.A. Schuring en S.G. Rissik en hun gemachtigde mr. R.A.A. Geene;

Mr. B. van Dijk en zijn gemachtigde mr. A.A. Westers.

De raad heeft kennis genomen van het van de deken ontvangen dossier alsmede

- een brief van de deken aan de raad van discipline van 25 mei 2011 met bijlagen;
- een brief van 31 augustus 2011 van mr. De Vries aan de raad van discipline met bijlagen;
- een brief van 5 september 2011 van mr. Geene aan de raad van discipline met bijlagen.

Ter zitting is door de deken een brief overgelegd van de zogenaamde Vliegende Brigade (hierna te noemen: VB) van 13 september 2011.

Door de hiervoor genoemde drie gemachtigden zijn pleitnota's overgelegd.

Feiten

Tiebout Advocaten, gevestigd en kantoorhoudende te (9711 AA) Groningen aan de Praediniussingel 1, is een maatschap naar burgerlijk recht bestaande uit besloten vennootschappen en natuurlijke personen, te weten:

- Karma Foxwolde B.V. – mr. S.G. Rissik;
- OTTO B. B.V. – mr. M.A. Schuring;
- Kweetnix Beheer B.V. – mr. R. van Asperen
- Mr. B. van Dijk.

Sedert 2003 voert mr. Van Asperen vanuit de vestiging van Tiebout Advocaten te Groningen de sociale praktijk, bestaande uit arbeidsrecht, het reguliere vreemdelingenrecht en het sociaal verzekeringsrecht, samen met mr. B. van Dijk, die daarin door mr. Van Asperen is opgeleid. De beide praktijken zijn in hoofdzaak toevoegingspraktijken.

De medemaatschapsleden mrs. Rissik en Schuring voeren in hoofdzaak een civiele en/of insolventiepraktijk. Mr. Rissik oefent de praktijk uit vanuit een nevenvestiging van Tiebout Advocaten te Roden, zodat mr. Rissik staat ingeschreven in het arrondissement Assen. Bij beslissing van de raad van discipline van 10 juli 2009 is mr. Van Asperen voor twee maanden geschorst, bij beslissing van de raad van discipline van 26 maart 2010, in hoger beroep bekrachtigd, voor een maand en bij beslissing van de raad van discipline van 17 november 2010 voor drie maanden, waarvan twee voorwaardelijk. In hoger beroep is deze beslissing vernietigd uitsluitend voor zover daarbij de maatregel van schorsing voor de duur van drie maanden is opgelegd. Het Hof heeft mr. Van Asperen de maatregel van berisping opgelegd en voor het overige de beslissing van de raad van discipline bekrachtigd.

Vanaf 28 juli 2006 tot 1 januari 2010 is mr. M.R.M. Schaap aan het kantoor Tiebout Advocaten verbonden geweest. Mr. Schaap had een voorkeur uitgesproken om strafzaken te behandelen.

Mr. S.T. Dieters is op 1 december 2007 in dienst getreden van Tiebout Advocaten. Hij was vanaf het begin werkzaam in de sociale verzekeringspraktijk. Mr. Dieters heeft het kantoor per 1 juni 2010 verlaten.

Vanaf 13 juni 2008 is mr. J.S. Özşaran aan het kantoor Tiebout Advocaten verbonden geweest. (2e punt is hier verwijderd) Mr. Özşaran was werkzaam op het gebied van sociaal zekerheidsrecht.

De deken heeft bij brief van 8 februari 2010 de Raad voor Rechtsbijstand te Leeuwarden gevraagd informatie te verstrekken over mr. Van Asperen en zijn kantoorgenoten. Bij brief van 17 februari 2010 abusievelijk gedateerd 17 februari 2009) is daarop gereageerd met een overzicht van de door mr. Van Asperen in 2009 aangevraagde toevoegingen.

In 2009 is door de Nederlandse Orde van Advocaten het 'Project Administratief Toezicht' opgezet om dekenen behulpzaam te zijn bij onderzoek van advocatenkantoren die de dekenen zorgen baren. Dit project staat bekend als 'De Vliegende Brigade' en bestaat uit de oud deken van Amsterdam mr. J.M.F.X. van Veggel en R.A. van Wijngaarden, registeraccountant. De deken heeft de VB verzocht een onderzoek naar Tiebout Advocaten in te stellen en gevraagd te rapporteren over onder meer:

- a. de praktijkvoering in zijn algemeenheid en de vraag of deze voldoet aan redelijkerwijs te stellen eisen waaronder doch niet uitsluitend aan hetgeen voortvloeit uit de toepasselijke wet- en regelgeving;
- b. de vraag of de belangen van cliënten zijn gewaarborgd;
- c. de wijze waarop en de mate waarin ten behoeve van cliënten gebruik wordt gemaakt van toevoegingen;
- d. de wijze waarop aan cliënten wordt gedeclareerd en/of de wijze waarop met hen financiële afspraken worden gemaakt;
- e. de financiële organisatie van de praktijk;
- f. het gebruik van de derdengeldrekening;
- g. het declareren bij de Raad voor Rechtsbijstand van niet gemaakte kosten.

Op 23 december 2010 is door de VB rapport uitgebracht met bijlagen bevattende een reactie van mr. Rissik namens de maatschap Tiebout Advocaten van 21 december 2010 waarbij mr. Rissik namens Tiebout Advocaten reageert op het conceptadvies. Mr. Van Asperen heeft op het rapport gereageerd bij brief van 25 februari 2011.

Mr. R. van Asperen (43a/11):

De klacht

De klacht luidt – zakelijk weergegeven – als volgt.

Mr. van Asperen maakt op oneigenlijke en niet toelaatbare wijze gebruik van het systeem van gefinancierde rechtshulp door:

- a. de maximum grens van 250 toevoegingen te omzeilen door een substantiële hoeveelheid toevoegingen op naam te laten stellen van medewerkers van het kantoor, in een relevant aantal gevallen zonder dat de betrokkenen daarvan kennis droegen;
- b. bezwaar te maken tegen afwijzingen van zijn verzoeken om een toevoeging af te geven zonder dat hij beschikte over een daartoe strekkende opdracht van de betrokken cliënten;
- c. stelselmatig na te laten kostenveroordelingen die hij ontving ten behoeve van de cliënten met hen af te rekenen en hen daarover niet te informeren.

Daarnaast heeft de deken er over geklaagd dat mr. Van Asperen proceskostenveroordelingen onder zich houdt op een zogenaamde depotgeldenrekening die onderdeel uitmaakt van de kantoorrekening. Ter verantwoording van boekingen op deze depotgeldenrekening worden zogenaamde pro forma declaraties opgemaakt, die niet naar de cliënten worden verstuurd.

Ter onderbouwing van de klacht heeft de deken onder meer gewezen op de door hem van de Raad voor Rechtsbijstand ontvangen informatie en op het rapport van de Vliegende Brigade.

Uit deze stukken blijkt onder meer dat mr. Van Asperen op grote schaal de hand heeft gelicht met het vastgestelde quotum van 250 toevoegingen per jaar. Hiertoe heeft mr. Van Asperen in grote aantallen toevoegingen aangevraagd op naam van kantoorgenoten die daar niets van wisten en die ook geen enkele bemoeienis met de betreffende zaken hebben gehad. Onderzoek van de Raad voor Rechtsbijstand heeft uitgewezen dat het om tenminste 370 toevoegingen gaat die zijn aangevraagd op naam van mr. Schaap, die daar geen enkele bemoeienis mee heeft gehad. Daarnaast waren er ten tijde van het indienen van de klacht 70 zaken bekend die op naam van mr. Dieters zijn aangevraagd, waarvan mr. Dieters aan de Raad voor Rechtsbijstand heeft verklaard dat door hem in die zaken geen rechtsbijstand is verleend. De Raad voor Rechtsbijstand heeft het onderzoek naar de omvang van het aantal onrechtmatig verleende en uitbetaalde toevoegingen uitgebreid en heeft aangifte gedaan van valsheid in geschrifte en oplichting.

Volgens de deken heeft mr. Van Asperen erkend dat door hem in het verleden met enige regelmaat namens cliënten bezwaar is gemaakt tegen de afwijzing van een toevoegingsaanvraag en dat hij dat in een aantal gevallen gedaan heeft zonder opdracht van de betreffende cliënt. In andere gevallen was op voorhand aan de cliënt een volmacht gevraagd om bezwaar te mogen maken. Volgens de deken heeft mr. Van Asperen in 2010 485 toevoegingen aangevraagd, waarvan er 231 zijn afgewezen, ofwel 48%. Landelijk bedraagt het afwijzingspercentage gemiddeld 14%.

Door tegen een afwijzing bezwaar te maken en zo nodig in beroep te gaan, creëert mr. Van Asperen een groot aantal extra toevoegingen.

Tenslotte heeft mr. Van Asperen kostenveroordelingen die aan cliënten werden toegewezen niet aan hen uitgekeerd, maar onder zich gehouden ter (latere) verrekening met kosten die hij mogelijk in andere zaken zou moeten maken en waarvoor geen

vergoeding zou kunnen worden verkregen. Soms was mr. Van Asperen hiertoe gevolmachtigd, maar soms besliste hij daar ook zelf over. Mr. Van Asperen heeft erkend dat dit onjuist is, maar hij acht het ook onjuist dat cliënten bij een gunstige afloop van een zaak waarvoor ze niets hoeven te betalen, daaraan zouden verdienen. Het zou gaan om een bedrag van tenminste € 24.500,00.

Het verweer

Het verweer luidt – zakelijk weergegeven – als volgt.

Ad a.

Mr. Van Asperen heeft erkend dat op naam van kantoorgenoten toevoegingen zijn aangevraagd. In zijn visie gaat het om een substantieel aantal en vast meer dan 100. Een aantal van 450 zaken lijkt hem aan de hoge kant. Vanaf januari 2009 is dit echter niet meer gebeurd. Mr. Van Asperen heeft verder aangevoerd dat het voor hem vrijwel onmogelijk is om het aantal toevoegingen bij te houden. Het beleid van de Raad voor Rechtsbijstand is zeer onduidelijk. Het duurt soms maanden voordat beslist wordt op een aanvraag. Mr. Van Asperen handelde niet primair omzet gedreven. Hij is van mening dat het systeem van toevoegingen onbillijk is. Hij kan veel meer toevoegingen verwerken dan het maximum van 250 dat is toegestaan. Bovendien is het onbillijk dat het maximum aantal van 250 toevoegingen op jaarbasis ook geldt voor advocaten die daarnaast een betalende praktijk hebben. De praktijk en de aanpak van de zaken zijn zodanig dat mr. Van Asperen met behoud van kwaliteit gemakkelijk meer dan 250 toevoegingen per jaar kan behandelen.

Ad b.

Mr. Van Asperen heeft aangevoerd dat als hij in het kader van zijn opdracht een toevoeging dient aan te vragen, dit tevens meebrengt dat hij bij weigering van de toevoeging daartegen bezwaar maakt en zo nodig beroep aantekent. Vaak zijn de cliënten het daarmee eens. Daarbij worden geen kosten in rekening gebracht, tenzij die via bijzondere bijstand vergoed kunnen worden. Het verkrijgen van een toevoeging kan tot de taak c.q. de plicht van een advocaat gerekend worden, hetgeen voortvloeit uit de in het begin gemaakte afspraak dat er getracht zal worden een toevoeging te verkrijgen.

Ad c.

Doel van mr. Van Asperen is om gratis voor zijn cliënten te procederen zodat zij, zonder kosten, hun recht kunnen halen. De kwestie van de proceskosten speelt in beginsel alleen bij bezwaarschriftprocedures. Als in een bezwaarschriftprocedure om proceskosten wordt gevraagd en als die worden toegekend, dan hangt het af van het verzoek of die aan de cliënt dan wel aan de advocaat worden toegekend. Dat is bepalend voor de vraag of die kosten van de vaststelling door de Raad voor Rechtsbijstand kunnen worden afgetrokken. Volgens rechtspraak van de Raad van State mag de Raad voor Rechtsbijstand proceskosten niet van de vaststelling aftrekken,

als wordt verzocht de proceskosten aan de cliënt toe te kennen. Mr. Van Asperen neemt in verband daarmee in bezwaarschriften standaard het verzoek op om proceskosten aan de cliënt toe te kennen door overmaking op de derdenrekening van zijn kantoor. In dit systeem krijgt de cliënt zijn eigen bijdrage vergoed en wordt het restant behouden voor eventuele vervolg- of andere procedures, met als doel dat de rechtsbijstand voor de cliënt uiteindelijk gratis plaatsvindt. Hierbij dient bedacht te worden dat in de sociale praktijk sprake is van het zogenaamde koppelingsbeginsel, hetgeen betekent dat cliënten in de sociale praktijk niet één probleem hebben, maar dikwijls een kaskade van problemen die met elkaar samenhangen.

Beoordeling

Ad a.

De Vliegende Brigade komt in het hiervoor genoemde rapport van 23 december 2010 met betrekking tot de behandeling toevoegingen door mr. Van Asperen tot de volgende conclusie:

"Op grond van het door ons gehouden onderzoek kan worden geconcludeerd dat de hiervoor a t/m c genoemde bezwaren gegrond kunnen worden bevonden. Ons onderzoek is er niet op gericht geweest in deze preciese aantallen vast te stellen. In dat geval zou ons onderzoek aanzienlijk meer tijd in beslag hebben genomen. Uit onze gesprekken en de ter beschikking gestelde stukken hebben wij echter kunnen concluderen dat het geen incidenten betreft en dat het gaat om substantiële in de zin van relevante aantallen. Daaraan moet worden toegevoegd dat mr. Van Asperen grote moeite blijft houden met het systeem van de gefinancierde rechtshulp en het de vraag is of hij daadwerkelijk bereid is zijn handelwijze in deze aan te passen. Verder hebben wij vastgesteld dat mr. Van Asperen een gedreven advocaat is met hart voor de zaken van zijn cliënten. Hij handelt niet primair omzetgedreven. Wel meent hij daarvoor eigen spelregels te kunnen bepalen".

De raad neemt deze conclusie en de daaraan ten grondslag liggende overwegingen over en maakt die tot de zijne.

Voorts overweegt de raad met betrekking tot het hiervoor onder a. genoemde bezwaar dat mr. Van Asperen heeft erkend dat er een substantieel aantal toevoegingen is aangevraagd op naam van kantoorgenoten zonder dat die kantoorgenoten bij de behandeling van de betreffende zaken betrokken zijn geweest. Dit is gebeurd in de periode tot 1 januari 2009. Hij heeft daarbij de Raad voor Rechtsbijstand opzettelijk misleid door gebruik te maken van de namen van kantoorgenoten, die dat niet wisten en daardoor zijn gecompromitteerd. Hiermee staat naar het oordeel van de raad vast dat mr. Van Asperen in een groot aantal gevallen (volgens mr. Van Asperen zelf meer dan 100) welbewust misbruik heeft gemaakt van het systeem van gefinancierde rechtshulp. Kern van het verweer van mr. Van Asperen is dat hij heeft gehandeld uit

frustratie vanwege het beleid van de Raad voor Rechtsbijstand en dat hij niet de belangen van zijn cliënten heeft geschaad. De raad verwerpt dit verweer en oordeelt het handelen van mr. Van Asperen in hoge mate laakbaar omdat hij er blijk van heeft gegeven zich te laten leiden door frustraties die zover gaan dat hij de bestaande regelgeving volstrekt negeert en zijn eigen regels daarvoor in de plaats stelt, waarbij hij bewust het risico neemt dat daardoor de belangen van anderen worden geschaad, waaronder die van zijn kantoorgenoten. Mr. Van Asperen heeft bedrog gepleegd en daarvoor geldt geen enkele verontschuldiging. Juist een advocaat behoort als deelnemer aan de rechtspleging de geldende regelgeving te respecteren en zijn eigen mening daaraan ondergeschikt te maken. De raad is van oordeel dat de handelwijze van mr. Van Asperen ontoelaatbaar is.

Het argument van mr. Van Asperen dat hij de belangen van zijn cliënten niet heeft geschaad (wat er zij van de juistheid van dit argument) maakt de ernst van de verweten gedragingen niet minder.

Ad b.

De raad gaat er bij de beoordeling van dit klachtonderdeel van uit dat voldoende is komen vast te staan dat mr. Van Asperen in een aantal gevallen bezwaar heeft gemaakt en beroep heeft ingesteld tegen de afwijzing van een toevoeging, zonder daartoe enige opdracht van zijn cliënten te hebben ontvangen. Mr. Van Asperen heeft dit niet met zoveel woorden ontkend en hij meent principieel dat het maken van bezwaar en het indienen van beroep als zijn taak voortvloeit uit het aanvragen van een toevoeging, zonder dat daar een (extra) opdracht voor nodig is. Dat mr. Van Asperen heeft aangevoerd dat uitgangspunt voor hem is dat hij dit in beginsel vooraf met cliënten bespreekt, en dat het wel juist is dat hij dit niet altijd specifiek vastlegde, doet hier niet aan af.

De raad is van oordeel dat uitgangspunt dient te zijn dat voor het maken van bezwaar dan wel het instellen van beroep bij weigering van een toevoeging, overleg met de cliënt dient plaats te vinden en dat deze daarvoor toestemming dient te geven. Onder omstandigheden kan dit anders zijn, doch van het bestaan van dergelijke omstandigheden is niet gebleken. De raad is van oordeel dat mr. Van Asperen verwijtbaar heeft gehandeld voor zover hij niet nader met de cliënt heeft overlegd noch diens toestemming heeft gevraagd.

Ad c.

Mr. Van Asperen heeft erkend dat hij heeft nagelaten kostenveroordelingen, die hij ontving ten behoeve van zijn cliënten, met hen af te rekenen en dat hij hen daarover niet heeft geïnformeerd. De raad acht een dergelijke handelwijze onbehoorlijk en tuchtrechtelijk verwijtbaar. De kostenveroordeling strekt ten behoeve van de cliënt en dient met hem te worden afgerekend. Het verweer van mr. Van Asperen, inhoudende dat –kort gezegd- de cliënt die kosteloos een zaak wint er niet ook nog eens beter van hoeft te worden, duidt er op dat ook ten aanzien van dit punt mr. Van Asperen zijn eigen regels hanteert en daarbij de ook voor hem geldende regels negeert.

Depotgelden

Ten aanzien van de klacht over de depotgelden is de raad van oordeel dat mr. Van Asperen ook op dit punt onjuist heeft gehandeld. De depotgeldenrekening is een kantoorrekening. De betalingen die daarop binnenkomen dienen of direct te worden doorbetaald aan de cliënt of op de derdenrekening van het kantoor te worden gestort. Vaststaat dat mr. Van Asperen dat niet heeft gedaan en dat is verwijtbaar.

De raad acht de klacht in al zijn onderdelen gegrond. De tegen mr. Van Asperen gerezen bezwaren zijn zeer ernstig. De raad zal ter beantwoording van de vraag welke maatregel moet worden opgelegd de verschillende klachtonderdelen gezamenlijk wegen, omdat alle klachtonderdelen zijn te herleiden tot de wijze waarop mr. Van Asperen het systeem van gefinancierde rechtshulp naar eigen hand heeft willen zetten. De raad komt dan tot het oordeel dat een advocaat die heeft gehandeld zoals mr. Van Asperen heeft gedaan, niet in de advocatuur thuis hoort en hij acht voortzetting van de praktijk door mr. Van Asperen onaanvaardbaar. Op grond hiervan wordt de maatregel schrapping van het tableau opgelegd. In dit verband overweegt de raad nog dat mr. Van Asperen ter zitting heeft aangegeven dat hij spijt heeft van het gebeurde. Ook is namens mr. Van Asperen ten verweere aangevoerd -samengevat- dat mr. Van Asperen een bevlogen advocaat is die zich laat leiden door het belang van de sociaal zwakkeren in de samenleving, waar hij voor opkomt. In deze en soortgelijke omstandigheden, waarvan de betekenis in objectieve zin zich moeilijk laat vaststellen, kan naar het oordeel van de raad geen enkele rechtvaardiging gevonden worden voor de handelwijze van mr. Van Asperen, terwijl die omstandigheden evenmin een matiging van de op te leggen maatregel rechtvaardigen.

Beslissing

De raad van discipline legt mr. Van Asperen de maatregel van schrapping van het tableau op, ingaande één maand na het in kracht van gewijsde gaan van deze beslissing.